

Helse Sør-Øst

Dato 9. oktober 2018

Skien kommune hørings svar til Helse Sør-Øst regional utviklingsplan

Helse og velferd i Skien kommune takker for muligheten til å gi et hørings svar til Regional utviklingsplan 2035 for Helse Sør-Øst RHF (HSØ).

Skien kommune setter pris på henvendelsen og ønsker å komme med innspill til denne prosessen da mange av fremtidens oppgaver må løses igjennom samarbeid og dialog på tvers av spesialisthelsetjenesten og kommunene.

Kommunalområdet Helse og velferd har behandlet dette høringsutkast i kommunalsjefens ledergruppe. Regionalplanen er sammenholdt med Skien kommunens Kommunedelplan for Helse og omsorg 2016-2025. Sentrale trekk i kommunens tjenestetilbud er:

- Kapasitetsøkning
- Faglig utvikling og spesialisering
- Brukermedvirkning og aktiv brukerrolle
- Utvikling av samarbeidet med pårørende og mer forutsigbar pårørendeomsorg
- Utvikling av nye arenaer og samarbeidsformer i lag med frivillig sektor for sammen å gi bedre tilbud til befolkningen
- Satsing på forebygging særlig med henblikk på langsiktige, tverrsektorielle satsinger for å forebygge utenforskap og gjennom det forbedre folkehelsen i Skien
- Habilitering og rehabilitering som gjennomgående i alt faglig arbeid
- Videreutvikling av tilbud innen psykisk helse
- Sammenheng i tjenester mellom kommune og spesialisthelsetjeneste, særlig for pasienter som har sammensatte helsetilstander og langvarige pasientforløp
- Differensiering av tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Overordnet vurderes det å være godt sammenfall mellom Regionalutviklingsplanen og kommunedelplan for Helse og omsorg 2016-2025. Med bakgrunn i samhandlingsreformens intensjon og utviklingsplaner og -trekk ved hhv HSØ og STHF, så forventer kommunen fortsatt godt og nært samarbeid og gjensidig kompetanseoverføring om pasienter og tjenestemottakere som i økende grad gis tilbudet i pasientens eget hjem.

Det er tydelig at planen skal omfatte svært mange områder innen helsetjenesten. Det vurderes at de overordnede målene er i tråd med vår forståelse av gjeldende nasjonale føringer og nasjonal sykehusplan. Vi er særlig opptatt av målene som vedrører samarbeid og overføring av ansvar mellom spesialist-

Helse og velferd

Tlf: 35 58 10 00

Faks: 35 58 11 21

skien.postmottak @skien.kommune.no

Post: Pb. 158, 3701 Skien

Besøk: H.Ibsensgt.2

Bank: 0805 5576905

Org. Nr.:938 759 839

helsetjenesten og kommunen, samt å få til et sammenhengende koordinert og helhetlig tjenestetilbud.

HSØ har blant annet bedt om innspill på satsningsområdene, og Skien kommune knytter følgende enkeltstående kommentarer til dette:

- 1. Bedre bruk av teknologi og nye arbeidsformer – mer brukerstyring*
Det er positivt at det åpnes opp for en fleksibel tjenesteutvikling hvor pasienten blir en mer aktiv medspiller i behandling og oppfølgingen. Informasjonsflyt mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten/kommunen vil her være særlig viktig.
- 2. Samarbeid om de som trenger det mest – integrerte helsetjenester*
Skien kommune ser frem til økt samarbeid med spesialisthelsetjenesten om de som trenger det mest. Vi har behov for en presisering av hvem dette gjelder og hvem som definerer målgruppen og individene.
- 3. Redusere uønsket variasjon – samvalg knyttes til uønsket variasjon*
Skien kommune støtter opp om målet om gjennom systematisk arbeid å redusere uønsket variasjon i tilbud og resultat for ulike pasientgrupper.
- 4. Ta tiden tilbake – mer tid til pasientrettet arbeid*
Skien kommune støtter målet om mer tid til pasienten igjennom å løse arbeidsoppgavene på annet vis med bakgrunn i demografiske utviklingstrekk, utvikling i befolkningens helsetilstand og lidelser, samt forventede rekrutterings- og kompetanseutfordringer.

Både bedre bruk av teknologi, nye arbeidsformer, samarbeid om de som trenger det mest og mer tid til pasientrettet arbeid peker i retning av at oppgaver overføres til kommunene. Dette vil få konsekvenser for det kommunale tjenestetilbud og kommuneøkonomi.

Skien kommune erfarer at samhandlingen og samhandlingsreformen mellom spesialisthelsetjeneste og kommune fungerer bra og den er likeverdig på mange områder, særlig innen somatikken. I forhold til psykisk helse og/eller rus er vurderingen at samhandlingsreformen ikke er kommet fullt så langt, men utviklingen er positiv på et område som også er mer komplekst og sammensatt. Samhandling innenfor somatikk legges til grunn for videreutviklingen av samhandlingen innen rus og/eller psykisk helse, men det kan være aktuelt å vurdere ulike andre tilnærminger. Flere av de følgende kommentarer og forslag til innspill knytter seg derfor til dette feltet.

Skien kommune ønsker å komme med følgende kommentarer:

- Kommunen er enig i at behandling i større grad skal ivaretas i eget hjem. I forbindelse med utskrivning av pasienter kan det i noen saker oppstå faglig uenighet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen om når det «ikke er behov for ytterligere behandling i spesialisthelsetjenesten» jfr samhandlingsavtalen, ofte omtalt som ferdigbehandlet og utskrivningsklar. Det bør derfor vurderes om det er behov for et «forum» hvor denne type uenighet kan adresseres. Dette med henblikk på å sikre forsvarlige tjenester og sette pasienten i sentrum. Skien kommune ønsker derfor en tydeliggjøring av definisjonen «utskrivningsklar». I tillegg ønsker vi en vurdering av om kriteriet "døgntilbud" skal utgjøre grunnlaget for å være kategorisert som innlagt i spesialisthelsetjenesten. Når spesialisthelsetjenesten skal gi flere tjenester poliklinisk og i hjemmet, så bør det vurderes om det er aktuelt å åpne for at ansvaret for hjemmeboende i noen tilfeller bør tillegges spesialisthelsetjenesten.

- Når flere ansvar og pasienter skal overføres fra spesialisthelsetjenesten til kommunen er det viktig å få flyt i arbeidet for å sikre gode pasientoverganger. Kommunen må derfor varsles tidlig og det må gis tid til å tilrettelegge det faglige kommunale tilbudet. Det forutsettes at ansvarsoverføringer av tjenestetilbudet er finansiert.
- For mange pasienter vil det være behov for planlagte, langvarige opphold som ivaretar pasientens lidelser. Skien kommune observerer innen psykisk helse og/eller ruslidelser at kortere og dermed hyppigere opphold kan føre til utilsiktet variasjon og dårligere pasientforløp noe det er viktig å være oppmerksom på i utviklingen av spesialisthelsetjenestene på dette området.
- For at kommunen skal kunne gi forsvarlige tjenester, må kommunens autonomi opprettholdes i forhold til å organisere og faglig innrette tjenestene. Kommunens handlingsrom overfor mennesker med rus og/eller psykiske lidelser er mer begrenset enn hva som gjelder for mennesker med demens eller psykiske utviklingshemming, noe som kan være en utfordring med de utviklingsplaner som det nå legges opp.

Skien kommune har oppmerksomhet på tersklene for innleggelse i spesialisthelsetjenestene og at de kan bli for høy. Det kan derfor være aktuelt å vurdere kravene til innleggelse i spesialisthelsetjenesten (planlagt og akutt). Dette med bakgrunn i at antallet med psykiske lidelser vokser og døgntilbudene/oppholdene i spesialisthelsetjenestene reduseres i henhold til plan.

- Når stadig flere pasienter skal gis spesialisthelsetjenester i eget hjem, kan det oppstå uklarheter om hvem som har det medisinske ansvaret. En vurdering om det er behov for en ytterligere klargjøring av hvem som har det medisinske ansvaret til enhver tid kan derfor være aktuelt.
- Informasjonsflyt blir viktig når flere tjenester skal ytes i pasientens hjem. Det er derfor vesentlig at PLO/E-melding-systemet om pasientens funksjonsnivå videreføres og videreutvikles. Informasjon til fastlegene er, jamfør punktet over, også sentralt.
- Skien kommune ønsker en tydeliggjøring av hvilke konsekvenser det vil få for kommunehelsetjenesten at utnyttelsesgraden av normalsenger settes til 85 prosent, og at åpningstider for poliklinikk settes til 8 timer 230 dager i året.
- Når områder for desentralisering av tjenestetilbudet skal vurderes, setter Skien kommune pris på å bli invitert inn som bidragsyter.
- Når flere mennesker med alvorlige lidelser skal gis spesialisthelsetjenester i sitt hjem er det vesentlig at forventningene til pasienter, pårørende og lokalmiljø/-samfunn avstemmes og ivaretas.

Oppsummert så støtter kommunen de utviklingsplaner som er fremlagt, både fra STHF og fra HSØ, men bakgrunn i at pasientene skal være mindre i bevegelse og at tjenestetilbudene skal gis i hjemmet i størst mulig grad. For å få til dette på en god måte innenfor de felles målbildene som gjelder, har vi viet oppmerksomhet til noen mulige utfordringer som vi håper kan vurderes.

Kommunen takker for muligheten for å gi innspill og fremhever at vi har et godt samarbeid og god dialog med STHF om disse sakene. Flere av momentene er også gitt STHF gjennom deres innspillsrunde ifm utviklingsplanen U-30.

Dersom det er behov for utdyping eller oppklaringer så imøteser vi en dialog.

Vennlig hilsen

Erik Nordberg
Kommunalsjef
Helse og velferd